

Europese verkiezingen

Terugblik:

***PerspectiefF'ers
tijdens gemeente-
raadsverkiezingen***

Interview

Eimert van Middelkoop:

***“Wij blijven een Euro-
kritische partij, maar
alleen maar nee zeg-
gen kan niet.”***

Interview

Rinze Broekema:

***“Ik ben ervan over-
tuigd dat als we niet
praten, we veel
minder bereiken.”***

VOORWOORD

Beste PerspectieF'er!

Wat heeft de ChristenUnie een geweldige uitslag geboekt bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen! Voor PerspectieF is het natuurlijk geweldig om mee te maken dat zoveel jonge mensen zijn gekozen. Dico Baars in Zederik, Sander van 't Foort in Renswoude, maar ook Mart Keuning in Leiden betekent jong bloed op lokaal niveau. Helaas haalden andere jonge kandidaten het niet. In Nijmegen lukt het voormalig bestuurslid Marijn Gunnink niet om een zetel te bemachtigen, en ook Bas de Groot in Amsterdam lukte het op 160 stemmen na niet om een plekje in de Amsterdamse gemeenteraad te bemachtigen. Maar bij beiden was sprake van groei en in Amsterdam zelfs historisch groot. Kortom, alle reden om dankbaar te zijn!

Verder hebben we natuurlijk ook lekker campagne gevoerd met al die jongerenkandidaten! In Apeldoorn lanceerden we samen met kandidaten Jarin van der Zande en Dico Baars een manifest voor betere startershuisvesting. En onze MBO-tour naar scholen in Utrecht en Gouda was voor veel MBO-leerlingen hun eerste kennismaking met politiek. En dat hebben wij gefikst. **Geweldig!**

Maarten van Ooijen
Voorzitter PerspectieF

INHOUD

4 Interview **Rinze Broekema**

Fotopagina **terugblik gemeenteraads verkiezingen**

EN VERDER

- 3 In de media
- 7 *Opinie:*
belang van Europa
- 10 Starterscontract
- 14 *Verslag:*
bezoek Straatsburg
- 15 Activiteiten
- 16 PerspectieF zoekt nieuw bestuur

Interview **Eimert van Middelkoop**

12

Rectificatie

In het infomagazine van PerspectieF staan op pagina 6 twee dames op de foto met Herman Wegter. Deze foto is zonder hun toestemming gebruikt. Zij willen niet gerelateerd worden aan PerspectieF of de ChristenUnie. Bij deze onze excuses.

PerspectieF

ChristenUnie-jongeren

IN DE MEDIA

Maarten van Ooijen

"In debatten heb ik ook soms het gevoel dat we als politici elkaar aan het bezighouden zijn. Je kan beter je eigen publiek opzoeken"

Schepper en Co

Christel Monrooij

"Jongeren en ouderen aan elkaar verbinden, dat is mijn missie."

Dico Baars

"In plaats van iets te roepen, dat ook te doen!"

ND

opinie

"De ChristenUnie was altijd tegen referenda. Maar de Tweede Kamerfractie kiest nu ineens voor een raadgevend referendum, omdat er 'geen andere drempels' zijn tegen het overdragen van bevoegdheden aan Europa. De CU-jongeren vinden dat daarover eerst wel eens een debat mag plaatsvinden binnen de partij."

DRAAI VAN CHRISTEN- UNIE WEKT VERBAZING

... De ChristenUnie was altijd tegen referenda. Maar de Tweede Kamerfractie kiest nu ineens voor een raadgevend referendum, omdat er 'geen andere drempels' zijn tegen het overdragen van bevoegdheden aan Europa. De CU-jongeren vinden dat daarover eerst wel eens een debat over mag plaatsvinden binnen de partij."

RTV Apeldoorn

Jarin van der Zande

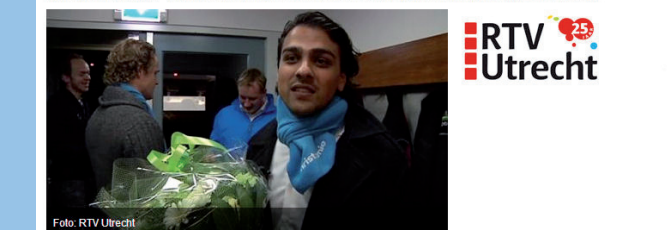
"Met deze campagne vragen we aandacht voor twee actuele thema's: de leegstand van panden in Apeldoorn en het grote tekort aan starterswoningen. En daarmee bieden we meteen een concrete oplossing aan."

Trouw & RTV Utrecht

Sander van 't Foort

"De zoon haalt een zetel ten koste van zijn vader"

Lijsttrekker ChristenUnie Renswoude grijpt zetel vader

Rinze Broekema

Rinze Broekema is lid van Perspectief, 27 jaar en daarmee de jongste kandidaat op de ChristenUnie-lijst voor de Europese verkiezingen. Hij is net afgestudeerd en vol ambitie om jongeren meer te betrekken bij de politiek.

Was je altijd al geïnteresseerd in de (Europese) politiek?

"Mijn hart ligt bij geschiedenis en dat ben ik ook gaan studeren. In mijn masterfase koos ik voor Geschiedenis van Internationale Betrekkingen en voor Public International Law. Het interessante van de buitenlandse politiek is de dynamiek die daar plaatsvindt. Uiteindelijk draait het om relaties tussen mensen. Het beleid dat we samen in de Europese Unie maken heeft ook weer invloed op het nationaal beleid. Politiek is vloeibare geschiedenis, heb ik wel eens gelezen."

Hoe ben je op de EU-lijst terecht gekomen?

"Tijdens mijn studie heb ik stage gelopen bij de Tweede Kamerfractie en daar is het vlammetje voor de ChristenUnie echt gaan branden. Vanuit de gedachte dat ik nog jong ben en graag andere jongeren enthousiast wil maken voor Europa en het verhaal wat de ChristenUnie daarover heeft te vertellen, heb ik gesolliciteerd voor een plek op de lijst. Ik was blij verrast met de mooie plek die de selectiecommissie mij vervolgens heeft gegeven."

Hoe kijken jongeren volgens jou tegen de Europese Unie aan?

"Onze generatie vindt het allemaal vanzelfsprekend. We weten niet anders dan dat de EU bestaat. Jongeren hebben vaak onterecht het idee dat de ChristenUnie negatief tegenover de EU staat. De ChristenUnie weet wat jongeren ook weten: samenwerking in Europa is goed en ook nodig om vrede en veiligheid te garanderen. Die samenwerking wil de ChristenUnie graag in stand houden en sterker maken."

"De oorzaak en het gevolg zijn lokaal, maar de oplossing ligt in de samenwerking."

"We delen geschiedenis en toekomst met elkaar."

Is er een kloof tussen jong en oud en de visie op de Europese Unie?

"Niet per definitie een kloof. Wel heb ik het idee dat ouderen - als je die verdeling wilt gebruiken - het sneller hebben over 'Brussel', wat impliceert dat de macht zich alleen daar afspeelt. De term superstaat wordt vaak gebruikt, ook door de ChristenUnie. Ook ik ben niet voor het centraliseren van de macht, maar deze term kan een angstbeeld opwekken. Jongeren praten sneller over 'Europa', wat impliceert dat het gaat om de samenwerking."

Opkomstpercentages onder jongeren zijn erg laag, ook voor de Europese verkiezingen. Wat zou je willen zeggen tegen die groep jongeren die niet gaan stemmen?

"Het is zeker een probleem dat jongeren dus blijkbaar het belang van stemmen niet inzien. De oplossing moeten we bij de jongeren zelf zoeken. Ze moeten zich laten informeren als ze vinden dat ze te weinig weten. Informatie is inderdaad niet altijd beschikbaar en ook de media geven weinig aandacht aan hoe Europa in elkaar zit, maar dat neemt het voorrecht van stemmen niet weg. Het is een morele plicht om naar de stembus te gaan."

Is het ook niet een taak van Europarlementariërs om de kiezer te informeren?

"Jazeker wel. Ik voel me daar ook persoonlijk verantwoordelijk voor. Het probleem met de EU is dat het een abstract begrip is en het lastig concreet te maken is. Het gaat vaak namelijk om de grote lijnen. Een concreter voorbeeld is bijvoorbeeld het feit dat er een universele telefoonadapter komt. Dankzij deze Europese regelgeving is er straks geen gestoei meer met opladers die niet passen. Of als je kijkt naar mensenhandel. Zodra de grenzen met Oost-Europa open gingen is het aantal prostituees in Nederland met deze afkomst enorm gestegen. De oorzaak en het gevolg zijn lokaal, maar de oplossing van deze moderne slavernij ligt in de samenwerking tussen de overheden van de betreffende landen."

Welke onderwerpen houd jij je mee bezig?

"Allereerst mensenhandel, voornamelijk het benadrukken van de ernst ervan en het belang van het zoeken naar oplossingen in Europees verband. Het is niet voor te stellen, en het zijn koude getallen, maar binnen de Europese Unie worden honderdduizenden mensen verhandeld en vaak gedwongen bepaald werk te doen. Daarnaast wil ik me bezig houden met het buitenlands beleid van de Europese Unie en welke rol zij heeft in de wereld. Doordat Polen bijvoorbeeld lid is van de EU bemoeit dit land zich nu in Europees verband, en niet rechtstreeks, met de Russische inmenging in Oekraïne. Verder focus ik me graag op thema's die jongeren raken, zoals onderwijs en jeugdwerkloosheid. Beiden zijn meer nationale aangelegenheden, maar Europa heeft hier zeker invloed op. De mogelijkheid om in het buitenland te studeren is bijvoorbeeld erg mooi en kan ook zorgen voor een verbetering van het onderwijs."

Wat vind jij persoonlijk belangrijk aan de Europese Unie?

"Vrede. Het is niet iets vanzelfsprekends en we moeten er zeer dankbaar voor zijn. Uiteindelijk is dat de reden dat de Europese Unie is opgericht. Economische samenwerking zorgt voor afhankelijkheid van elkaar, wat er weer voor zorgt dat landen elkaar niet aanvallen. Dat vergeten we nog wel eens. We delen geschiedenis en toekomst met elkaar. Soms lijkt het een praatclub die niet zoveel bereikt, maar ik ben ervan overtuigd dat als we niet praten, we veel minder bereiken."

Marjolein Koster
Hoofdredacteur

De Europese Parlementsverkiezingen waarom we moeten stemmen!

In 1979 werden de leden van het Europees Parlement voor het eerst in de geschiedenis rechtstreeks gekozen door het volk. Destijds bestond de Europese Economische Gemeenschap (EEG) nog slechts uit negen lidstaten. De Nederlandse opkomst was met 58,1% aanzienlijk hoger dan bij de verkiezingen in 1999, 2004 en 2009.

In 1999 bereikte de opkomst in Nederland een historisch dieptepunt van 30%. Dit werd vooral veroorzaakt door de perikelen binnen het kabinet-Kok II met als gevolg dat in de verkiezingscampagne nauwelijks aandacht werd geschonken aan de Europese thema's. In 2004 was de opkomst met 39,1% een stuk hoger, maar in vergelijking met de rest van Europa alsnog vrij laag. De voorbereidingen van het Nederlands elftal op het EK voetbal in Portugal had bij een groot deel van de bevolking meer belangstelling dan de Europese verkiezingen. De lage opkomst in Nederland bij de verkiezingen voor het Europees Parlement valt niet te wijten aan de thuisblijvende kiezer zelf. Net als bij gemeenteraadsverkiezingen worden Europese verkiezingen veelal gekaapt door landelijke thema's en worden deze verkiezingen gebruikt als graadmeter voor de populariteit van bepaalde partijen. Bij het slotdebat van de verkiezingen in 2009 zag de kijker de politieke kopstukken van CDA, D66, GroenLinks, PvdA, PVV en VVD ruzie maken over landelijke onderwerpen en de vraag welke consequenties het kabinet-Balkenende IV aan de verkiezingsuitslag zou moeten verbinden.

Er zijn echter wel degelijk talloze duidelijk grensoverschrijdende (lees: Europese) problemen. De klimaatproblematiek kent letterlijk en figuurlijk geen grenzen. De asielproblematiek is een kwestie die heel Europa aangaat. Om uit de Eurocrisis te

komen zullen er Europese oplossingen moeten komen. Het opkomen voor mensenrechten wereldwijd is vele malen effectiever wanneer dit op Europees gebied met één stem gebeurt. Daarnaast staat de bevolking van de inmiddels 28 lidstaten voor de vraag welke kant het met de EU op moet. De discussie wordt nog weleens geframed als een strijd tussen eurosceptici en eurofielen; een strijd tussen voorstanders van een zogenaamde Europese superstaat en voorstanders van een drastische uittreding van Nederland uit de EU.

De verkiezingen gaan echter (gelukkig) niet over dergelijke etiketplakkerij, maar zijn veel fundamenteeler van aard. Hoe moet het verder met de Eurozone? Moet de EU ook gaan over pensioenen, onderwijs of gezondheidszorg? Moeten er meer bevoegdheden overgeheveld worden naar Brussel of moet er juist minder Europese regeldruk zijn? Over al deze zaken kun jij je uitspreken op 22 mei bij de verkiezingen voor het Europees Parlement!

Voor meer informatie over de geschiedenis en werking van de EU, en het verkiezingsprogramma van ChristenUnie-SGP verwijzen we je naar de website van *Perspectief*.

Jan-Hendrik van Sligtenhorst
Gastredacteur

Hoe werkt de Europese Unie?

Hoofdpijnen

De Europese Raad bepaalt op hoofdpijnen (en bij grote crises) de richting van de Europese Unie.

Wetsvoorstel

De Europese Commissie (EC) is eigenlijk het dagelijks bestuur van de Europese Unie. Zij doet voorstellen voor nieuwe wetgeving.

Besluitvorming

Als de EC een voorstel heeft ingediend, wordt erover gesproken in het Europees Parlement (EP). Zij kunnen wijzigingen voorstellen en stemmen uiteindelijk over het voorstel.

Als het EP instemt met het voorstel, moet de Raad van de Europese Unie nog akkoord gaan. Zij kunnen ook besluiten om wijzigingen voor te stellen aan EP.

Uitvoering

De EC is verantwoordelijk voor de uitvoering van besluiten en voor de naleving van wetgeving.

Europese Commissie

- 'Regering' van Europa. Doet voorstellen voor nieuwe wetgeving. Verantwoordelijk voor beheer van de begroting, uitvoering van wetgeving en controle op de naleving.
- Bestaat uit 28 commissarissen: uit elke lidstaat één. Zij worden echter geacht niet namens hun lidstaat, maar in het algemeen belang te werken.
- De commissie wordt door de lidstaten benoemd, na goedkeuring van Europees Parlement. Voorzitter is op dit moment de Portugees Barroso. Namens Nederland bekleedt Neelie Kroes de portefeuille 'Digitale agenda'.

Europese Raad

- Wordt gezien als het belangrijkste onderdeel van Europa.
- Ook wel de Europese Top genoemd.
- De Europese Raad gaat over de grote lijn van Europa, bepaalt de algemene politieke beleidslijnen en prioriteiten van de Europese Unie.
- Vergadert minstens vier keer per jaar, en soms vaker (bijvoorbeeld vanwege de eurocrisis, of de situatie op de Krim).
- Bestaat uit de regeringsleiders van de 28 lidstaten. De vergaderingen worden voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter, op dit moment de Belg Herman van Rompuy.

Raad van de Europese Unie

- Besluit (samen met het Europees Parlement) over de invoering van nieuwe wetgeving.
- Dé Raad van de Europese Unie bestaat eigenlijk niet. Dit orgaan bestaat uit ministers van de verschillende lidstaten.
- De samenstelling is elke keer anders, afhankelijk van het onderwerp. Wordt er bijvoorbeeld gesproken over landbouwbeleid, dan komen alle ministers van landbouw bij elkaar.
- Wordt ook wel Raad van Ministers genoemd.

Europees Parlement

- Het Europees Parlement (EP) besluit (samen met de Raad van de Europese Unie) over de invoering van nieuwe wetgeving, controleert de Europese Commissie en stelt de begroting van de Europese Unie vast.
- Bestaat uit 766 rechtstreeks gekozen Europarlementariërs. Het aantal parlementsleden per land hangt af van het aantal inwoners.
- In Nederland kan worden gestemd op lijsten van Nederlandse kandidaten van Nederlandse partijen (grotendeels dezelfde partijen als in de Tweede Kamer).
- De kandidaten (uit partijen) die worden gekozen, vormen samen met ideologisch verwante partijen uit andere landen een fractie in het EP. Zo is er een liberale fractie, waar de VVD en D66 samen in zitten met liberale partijen uit de andere Europese landen.
- De Europarlementariër van de ChristenUnie, Peter van Dalen, maakt deel uit van de Groep van Europese Conservatieven en Hervormers (ECR). De partijen in deze fractie delen de visie van onze partij op Europa: 'Samenwerking JA, Superstaat NEE'.

#GR2014

De gemeenteraadsverkiezingen zitten erop. Veel Perspectief'ers stonden op de lokale lijsten en hebben campagne gevoerd. Sommige hadden zoveel succes dat ze zijn verkozen. Hier vind je een terugblik op de campagnes.

Jurjen Dieleman
@Jurjen94

@Arieslob pleit voor toeslag voor kleine zorginstellingen, zodat zorg in alle kernen mogelijk blijft. **@CULansingerland** pleit met hem mee!

4:43 PM - 5 Mar 2014

Christel Monrooij
@ceemonrooij

Het probleem van Nieuwegein is dat er geen doorstroom in de huizenmarkt, laat **@Perspectief** daar een mooi idee voor hebben. **#PCNieuwegein**

9:00 PM - 25 Feb 2014

1 RETWEET 1 FAVORITE

Maarten van Ooijen
@MaartenOoijen

Het lijkt ècht te gaan gebeuren, twee zetels voor **@CUUtrecht!**

11:41 PM - 19 Mar 2014

3 RETWEETS 8 FAVORITES

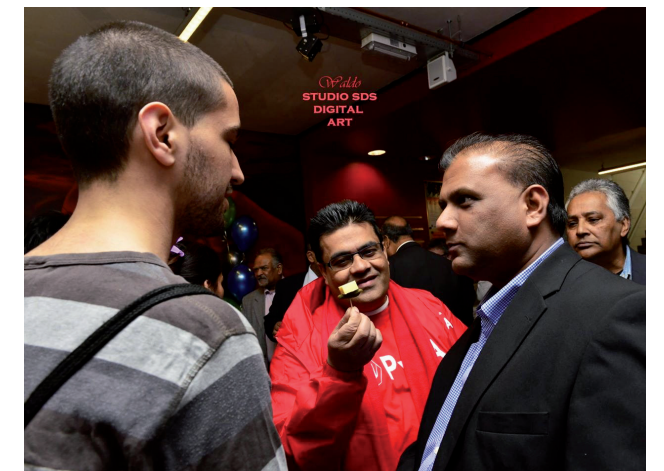

Dico Baars
@DicoBaars

Vanavond word ik geïnstalleerd als raadslid van **@GemZederik**. Bijzonder moment.

5:35 PM - 27 Mar 2014

2 RETWEETS 3 FAVORITES

Starterscontract

Haast iedere student zal het herkennen. Vroeg of laat komt het verlangen het ouderlijk nest te verlaten en de vleugels te spreiden. De zoektocht naar een eigen stekje verloopt echter niet altijd even soepel. Hier kunnen meerdere redenen voor zijn, zoals lange wachtlijsten of te hoge huur omdat je als jongere nog niet zo veel verdient. Matthijs de Snoo, actief PerspectieF'er, vond dit niet kloppen en kwam met het idee van starterscontracten. Inmiddels heeft Carola Schouten, Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie, het plan overgenomen en probeert zij het door de Kamer te krijgen. Maar wat zijn starterscontracten eigenlijk?

Sommige net-afgestudeerden blijven in hun studentenkamer wonen. Dit komt de wachtlijsten voor huidige studenten niet ten goede en bovendien mag dit vaak ook niet of slechts tijdelijk. Omdat deze starters vaak ook niet in aanmerking komen voor sociale huurwoningen en nog niet genoeg verdienen om een eigen woning te bekostigen, gaan ze terug bij de ouders wonen.

Het starterscontract moet mogelijk maken dat deze groep jonge mensen een huurcontract met een termijn van vijf jaar kunnen afsluiten, waarbij ze ondertussen wachtjaren opbouwen bij woningorganisaties. Het gaat om de wat kleinere woningen, die perfect geschikt zijn voor deze doelgroep.

Voorwaarde voor het starterscontract is een maximale leeftijd van 27 jaar op het moment dat het contract getekend wordt. Daarnaast is het contract dus tijdelijk, waardoor huurders gedwongen zijn daarna door te stromen naar een 'normale' woning. Volgens Carola Schouten is die doorstroming juist zo belangrijk. "Als je nu als starter al een woning weet te vinden, dan blijf je daar vaak lang hangen en dat stopt de doorstroming. De nieuwe starters komen dan eigenlijk niet meer aan bod."

Het plan moet officieel nog gerealiseerd worden, maar in maart is PerspectieF al een campagne gestart. Kantoor 'Westpoint' in Amsterdam was de locatie om deze campagne af te trappen. Doel van deze campagne is namelijk om leegstaande kantoren te herontwikkelen tot starterswoningen. Er wordt druk gepraat over de precieze randvoorwaarden en mogelijkheden, maar vooralsnog klinken er voornamelijk positieve geluiden.

Michael van Baal

Verkiezingsmoe

Ik voorspel: het woord van het 2014 wordt 'verkiezingsmoe'. Vanaf de eerste dag van het jaar krielen de mieren van politiek en media ijverig door elkaar heen in de mierenhoop die 'lokale' politiek heet. De landelijke media vulden er dankbaar hun uitzendingen en dagbladen mee. En nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn en de meeste gemeenten hopelijk binnenkort weer bestuurd worden, staat de verkiezingskaravaan al in de startblokken voor een nieuwe krachtmeting. "De democratie wacht op niemand", zou Mart Smeets zeggen.

Deze keer gaat het over Europa. Na de provinciale verkiezingen (die volgen over een klein jaar alweer) de minst interessante van het rijtje. Europa staat ver van ons bed, en geen politicus of campagnestrateeg die daar iets aan kan veranderen. Alleen Geert Wilders waagt een dappere poging. En... Maar zoals ik al zei: jullie hebben vast helemaal geen zin om zulke bespiegelingen te lezen. Want hoewel het natuúrlijk ons democratisch recht is om te stemmen, en het voor de calvinistisch ingestelde mensen onder ons vanzelf spreekt dat we onze burgerplicht doen, twijfel ook ik wel eens aan het nut ervan. Is zelfs die paar minuten lopen naar het stembureau wel de moeite waard? Bereiken we iets met onze stem?

Ja, onze betrokkenheid doet ertoe, hoewel je dat misschien niet altijd terugziet. Een democratie kan alleen goed functioneren als iedereen gaat stemmen: jongeren en ouderen, 2e en 20e generatie Nederlanders, bankiers en kunstenaars, tevreden en ontevreden mensen. En dat we onze democratie levend houden is heel belangrijk. Democratie is verre van perfect, maar andere systemen zijn nog minder volmaakt (vrij naar Winston Churchill).

Dat we blij mogen zijn met onze democratie, zie je niet alleen als je een willekeurig geschiedenisboek opent. Ongeveer een week voor onze gemeenteraadsverkiezingen, waren er in Noord-Korea verkiezingen voor het 'parlement'. Mensen moesten iemand kiezen om hun district te vertegenwoordigen in de Opperste Volksvergadering. Ze konden daarbij echter niet kiezen

tussen verschillende personen, maar alleen vóór of tegen de politicus op het stembiljet stemmen. Bovendien wordt een tegenstem gezien als een daad van verzet en kan ernstig bestraft worden, waardoor alle Koreanen voor stemmen. Overigens zijn niet alleen de verkiezingen dus een toneelstukje, ook de Opperste Volksvergadering zelf is slechts een flinterdun decor. Volgens de grondwet is het de 'hoogste machtsinstantie in de Democratische Volksrepubliek van Noord-Korea', maar in werkelijkheid is het een instituut zonder macht en bevoegdheden. Het is slechts bedoeld om Noord-Korea op een democratie te laten lijken.

Hoewel onze politici er regelmatig een potje van maken en soms iets heel anders doen dan hun kiezers hadden gewild, stel ik voor dat we onze zegeningen tellen. We mogen kiezen wie ons vertegenwoordigt in het bestuur van het land, de provincie, de gemeente. En, op 22 mei, van Europa. Hoe vet is dat!

In deze PerspeX vind je informatie en interviews over de Europese verkiezingen. Hopelijk sla je dat niet over. Verdiep je in de keuze die je hebt. Hou je ogen nog even open. Eind mei kun je beginnen aan je democratische zomerslaap.

Maar eerst nog even stemmen!

Job Wieles
Eindredacteur

Eimert van Middelkoop

Eimert van Middelkoop, voormalig minister van Defensie, Eerste en Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie, was voorzitter van de commissie die het Europees Verkiezingsprogramma heeft geschreven. Zijn visie op de Europese Unie is er één met geschiedenis.

Waarom bent u gekozen de commissie voor te zitten?

"In mijn politieke carrière heb ik veel te maken gehad met de Europese Unie en buitenlands beleid. Ik ben een van de weinigen die over het Verdrag van Maastricht, Amsterdam en Nice heeft gedebatteerd. Kennis van monetaire zaken heb ik minder, maar daarom hebben we een commissie waarin verschillende mensen een bepaalde expertise hebben."

In hoeverre is de mening van de achterban meegenomen in het programma?

"In september heeft de ChristenUnie een congres over Europa georganiseerd. Men was daar veel positiever dan ik had verwacht. Er heerste een Europa-optimisme. Ik heb altijd tot de critici behoord, maar ben iets meer richting Europa opgeschoven. Er wordt vaak te veel, te gemakkelijk en te lui gehakt op Europa. Maar wij zijn Europa. Ook zonder de EU en een institutionele unie hebben we wel met elkaar te maken. Je kunt landen niet verschuiven."

Wat waren thema's die tijdens het congres naar voren kwamen, wat vindt de achterban belangrijk?

"Dat is heel gevarieerd en daarbij zitten ook veel belangenthema's. Elke boer is belanghebbend bij het Europees landbouwbeleid. Er zijn altijd verschillende geluiden over het Midden Oosten-conflict, maar dan theologisch en politiek door elkaar. Asielproblematiek komt ook

"Een stem voor de ChristenUnie is een ongelooflijk nuchtere, constructieve en betrouwbare stem in het Europees betoog."

"Wij zijn Europa."

vaak naar voren en er is altijd aandacht voor ontwikkelingsvraagstukken en duurzaamheid. De EU heeft nu eenmaal bevoegdheden op bepaalde punten en op andere niet, dus daar moet je je partijprogramma ook op aanpassen."

Wat is volgens u het belang van Europa?

"Voor een klein land als Nederland geldt er maar één basisprincipe: Nederland heeft er belang bij opgenomen te zijn in een internationaal institutionele ordening, waar groot en klein op gelijke voet met elkaar kunnen spreken. De functie van de EU zelf is historisch: het brengen van verzoening na de oorlogen, en dat is echt een enorme prestatie. Dat mogen we nooit vergeten. Een tweede prestatie is dat na de val van de muur er een soepel proces van capacity building plaatsvond, waarbij de rechtstaat, democratie en economische ordening werden bevorderd, waardoor allerlei Oost-Europese landen konden worden geïntegreerd in de EU. Er is nu een groot gebied waar vrede is en de kans op oorlog verdwenen is."

In 2002 ging ik uit de Tweede Kamer en in dat jaar vond ook de toetreding van een heel aantal Oost-Europese landen plaats. Al die ministers van Buitenlandse Zaken stonden tijdens de plechtigheid met tranen in hun ogen. En die tranen die herkende ik, die begreep ik. Ze waren deel van mijn sentiment. Je moet dat voor hen ook historisch zien. In 1991 had ik een gesprek in Estland. Kersverse onafhankelijkheid, nog ruzie met Moskou. Toen zei die minister van Buitenlandse Zaken: 'Mijne heren, uw land is vijf jaar bezet geweest. Ons land 50 jaar.' Dat soort ontmoetingen zijn vormend geweest voor mijn politieke emoties en politieke analyses."

"Wij blijven een Euro-kritische partij, maar alleen maar nee zeggen kan niet."

U gaf eerder aan kritisch te zijn (geweest) op de Europese Unie. Hoe is dit veranderd?

"Begin jaren 90 werd het Verdrag van Maastricht getekend. Vanaf toen was er één interne markt. Vrij verkeer van goederen en personen, kapitaal en arbeid en de monetaire unie. In die tijd was vrijwel iedereen kritiekloos vóór Europa. Behalve wij. Wij waren Euro-kritisch op basis van een serieuze politieke en institutionele analyse. Ik was niet tegen een interne markt, maar wel tegen een monetaire unie. Er heerste ook hoogmoed en dat kan leiden tot een ondergang."

Wij blijven een Euro-kritische partij, maar alleen maar nee zeggen kan niet. Verantwoordelijkheden blijf je houden. We weten ons nu gedwongen de monetaire unie te redden omdat het anders chaos wordt."

De verwachte opkomstpercentages zijn lager dan ooit. Onder jongeren nog lager dan gemiddeld. Wat zou u tegen hen willen zeggen? "Wij leven in een vrij land met ongelooflijk veel rechten. Eén van de belangrijkste is het recht om te kiezen. Het is een onzedelijke vraag of het beter is om thuis te blijven. Het kiesrecht is zo'n fundamenteel recht, dat besef je pas als je het niet meer hebt. Ik heb veel van de wereld gezien en ook de kwetsbaarheid van de staat en het is ongelooflijk waardevol om een parlementaire democratische ordening te hebben, zoals wij die kennen met vrijheid en burgerrechten. Als je dan echt geen zin hebt je te verdiepen in de partijprogramma's, kijk dan of er misschien een persoon of politieke groepering is die je vertrouwt. Met het geven van je stem geef je je vertrouwen aan iemand."

Is dat niet juist het probleem? Dat mensen geen vertrouwen meer hebben in de politiek?

"Het lastige is dat het politiek systeem steeds individualistischer is geworden, mensen worden steeds grilliger in hun stemgedrag. Politici gedragen zich steeds meer als marktlu. De zittende macht wordt vaak bij de opvolgende verkiezingen afgestraft. In de hele westerse wereld is dat zo. De kiezer is een ondankbaar figuur."

"De kiezer is een ondankbaar figuur."

Waarom zou iemand op de ChristenUnie-SGP moeten stemmen? Waarin onderscheidt de partij zich?

"Ik heb het recht om dit te zeggen: een stem voor de ChristenUnie heeft zich de afgelopen 25 jaar bewezen als een ongelooflijk nuchtere, constructieve en betrouwbare stem in het Europees betoog. We hebben helemaal gelijk gehad met die monetaire unie. We zijn nooit tegen Europa geweest, maar hadden een ander idee van de inrichting daarvan. Daarnaast heeft de ChristenUnie ook praktische standpunten. Laat ik er twee noemen waar ik trots op ben. Onze Europarlementariërs zijn heel actief geweest om het onderwerp van christenvervolging aan de kaak te stellen. Daarnaast heeft Peter van Dalen (huidige Europarlementariër) veel verstand van transport en dat is erg belangrijk voor Nederland."

Heeft u nog een laatste woord voor de Perspectief'ers?

"Als voorzitter van de commissie vond ik het echt weldadig om te zien hoe de jongeren bezig waren. Ik vind de jongeren heel constructief en ze nemen hun verantwoordelijkheid. Het is belangrijk om de grote lijnen te bespreken. Europa is in zijn architectuur nog altijd fragiel, kwetsbaar. En dat moeten we niet vergeten."

Marjolein Koster
Hoofdredacteur

Bezoek Straatsburg

Elk jaar organiseert Perspectief een meerdaagse studiereis naar Brussel of Straatsburg om met eigen ogen te zien wat onze Europese vertegenwoordigers daar eigenlijk uitvoeren. Dit jaar was Straatsburg aan de beurt. Aangezien de SGP en de CU de aankomende verkiezingen samen op zullen trekken werden ook de SGP-jongeren uitgenodigd. Een flinke dosis gezelligheid extra dus, zo bleek tijdens de reis.

Elk jaar organiseert Perspectief een meerdaagse studiereis naar Brussel of Straatsburg om met eigen ogen te zien wat onze Europese vertegenwoordigers daar eigenlijk uitvoeren. Dit jaar was Straatsburg aan de beurt. Aangezien de SGP en de CU de aankomende verkiezingen samen op zullen trekken, werden ook de SGP-jongeren uitgenodigd. Een flinke dosis gezelligheid extra dus, zo bleek tijdens de reis.

Maandagnacht 24 februari vertrok de bus met zo'n 40 jongeren en dinsdagochtend vroeg kwam hij aan. Een druk maar interessant programma volgde: een bezoek aan de Europarlementariërs van zowel de CU als de SGP, een stadswandeling, een discussie in de Raad van Europa, een diner, een borrel en een conferentie. Kritische vragen en discussies over de invloed van 'Brussel' werden niet geschuwd.

De bus vertrok woensdagavond 26 februari weer terug naar Amersfoort, om eerst onderweg te stoppen voor een uitgebreid diner bij de Duitse grens. De bejaarde Duitse restauranteigenaar vraagt nadat we afgerekend hebben om stilte en wil nog wat zeggen. In het Duits: "Bijna 70 jaar al geen oorlog meer. Beseffen jullie hoe bijzonder dat is? Wat geweldig om hier tussen de jongeren te staan die de toekomst van Europa zullen zijn. Blijf jullie daarvoor inzetten". Een treffender afsluiting van de reis had er niet kunnen zijn.

Janine Bontenbal
Internationaal Secretaris Perspectief

Activiteiten

VRIJDAG 25 APRIL

Europadebat welkom vanaf 19:00 uur

Het Christelijk Sociaal Jongeren Congres organiseert een Europadebat in aanloop naar de Europese verkiezingen op 22 mei 2014. Het debat vindt plaats in De Kargadoor (Oudegracht 36, Utrecht) en je bent vanaf 19.00 welkom. Meld je aan via het Facebook-event.

Het thema is: *'Wat is de toekomst van jongeren binnen de EU?'*

DONDERDAG 1 MEI

Debattraining 1e voorbereiding op PJO-debat)

ZATERDAG 3 MEI

Introductiedag Welkom bij Perspectief

MAANDAG 5 MEI

Geen sireneborrel vanwege Bevrijdingsdag

DONDERDAG 8 MEI

Debattraining (2e voorbereiding op PJO-debat)

ZATERDAG 17 MEI

Landelijk PJO-debat in de Tweede Kamer

MAANDAG 2 JUNI

Sireneborrel

ZATERDAG 21 JUNI

Jaarlijkse Focusdag (met bestuurswissel)

Elk jaar in mei organiseert Perspectief de Politieke Focusdag. Op dit evenement blikken we terug op het afgelopen seizoen. Welke successen zijn behaald? Wat verliep anders dan gehoopt? Daarnaast kijken we vooruit naar het volgende seizoen. Het nieuwe bestuur wordt geïnstalleerd en we kiezen de nieuwe politieke speerpunten.

Houd de website in de gaten voor meer informatie en eventuele wijzigingen.

PerspeX

wordt uitgegeven door:
Perspectief, ChristenUnie-jongeren

colofon

HOOFDREDACTIE
Marjolein Koster

EINDREDACTIE
Job Wieles

REDACTIE
Michael van Baal
Erik-Jan Hakvoort
Marjolein Koster
Job Wieles

DESIGN / OPMAAK
Job Poutsma

GASTSCHRIJVER
Jan-Hendrik van Sligtenhorst

REDACTIEADRES
PerspeX
Postbus 439
3800 AK Amersfoort
perspex@perspex.nu

PerspectieF zoekt een nieuw bestuur.

***Zie jij jezelf al schitteren in een
bestuursfunctie komend jaar?***

*PerspectieF is op zoek naar een nieuwe voorzitter,
penningmeester en bestuurslid lokaal.*

Meer weten? Kijk op www.perspectief.nu